

Kaina 20 centų

Skautų Aidas

Mėnesinis Skautų literatūros laikraštis,
leidžiamas Šiauliuose.

Redakcijos ir administracijos adresas: ŠIAULIAI, Dvaro g. 2 (Kareivinės).

Prenumeratos kaina:

6 mėn. 1 litas

3 mėn. — 50 cent.

Skelbimų Kaina:

Petito eilutei 20 centų

I metal.

Šiauliai, 1923 m. birželio 15 d.

4 Nr.

Nuo Redakcijos.

Artinantis vasaros atostogoms ir visiems išsiskirsčius į savo namus „Skautų Aidas“ laike tų vasaros atostogų (t. y. 2 mėn.) sustos ėjęs.

Sekantis „Skautų Aido“ Nr. (5) išeis 15 rugsėjo 1923 m.

Tiems, kurie yra užsimokėję už 6 mėn. laikraštis bus ir toliau siuntinėjamas.

Redakcija prašo visų skautų ir tojų srityj veikėjų laike atostogų parengti įvairių rašinėlių, straipsnių, apysakų iš skautų gyvenimo, uždavinių, šaradų, skautiškų juokų ir tt.

Taip, kad atvažiuavę rudenį galėtumėm stipresniom pajėgom tęsti pradėtąjį darbą!

Budėkl
Redakcija

Žvaigazdas.

Garsus Šveicarijos ir Vokietijos pedagogas F. W. Förster'is, didis jaunimo mylėtojas, parašė tam tikrą jaunimui storoką 364 pusl. knygą: „Lebens-Kunde. Ein Buch für Knaben und Mädchen“. (Gyvenimo žinojimas. Knyga berniukams ir mergaitėms)¹⁾.

Ta įdomi jaunimui knyga, kurios jau devyniasdešimta laida išėjo, aptaria tokias ir skautams įsidėmėtinas temas: savaimingumas, savęs valdymas ir pergalejimas, kova su pilvu, įpročiais, savęs pažinimas, atidengimai, mažmožių galė, žmonių visuomenė atsakomybė, savystovybė, darbas, kova su nelaimė ir tt.

¹⁾ Galima gauti Šiauliuose «Vilties» knygyne (2 l. 50 c.).

ciklo. Šis straipsnelis vadinasi „Žvalgas“. Autorius iš anksto įspėja skaitytoją, kad jis nemanytų čia rasiąs panašų į Kupero (Kooper) aprašytą žvalgą, kuris nepereinamose giriose sugebėjo surasti sau kelią, arba panašūs į Kolumbą arba Nanseną drąsius vyrus, atidengiančius naujus kultūros ir mokslo plotus. Ne, autorius kreipia mūsų dėmesį į kitos, nemažesnės savo srity vertės „žvalgybą“.

Bet geriaus pasakokim Försterio žodžiais:

— „Buvo tai maža mergaitė, kuri noriai atidengdavo ką nors naujo namuose. Vieną sykį, nesant tėvams namie, įėjo ji į tarnaitės kambarį ir pasidarė jai neįauku nematant jokio paveikslu ant pilkų sienų. Tuoj ji pasiskubino atgal į savąjį kambarį ir, pasiėmusi du mažus, gražius paveikslus, vėl bėgo į tarnaitės kambarį, kad tenai pakabinti tuodu paveikslu“.

Žiūrėkit, šita mažutė buvo irgi žvalgė, naujų takų atradėja, nes ji atrado kelią prie širdies malonumo, į ką iki šiol nieks nekreipė dėmesio, net jos tikrieji tėvai. Nereikia manyti, kad širdies malonumas yra toks kraštas, kuriame jau viskas yra atidengta ir kad jame galima mokintis tik iš to, ką kiti atrado. Suvis priešingai! Čia yra dar didis neatidengtas plotas, kuris tik pakraščiais yra ištirtas, viduj gi viskas yra tamsu, neišdirbta. Kiekvienas iš jūsų gali dar naują pasaulį atidengti. Tam nereikia karo laivų, jokio kraujo praliejimo, bet tik tai mažutės prijauciančios sielos.

Dar apie kitą žvalgą noriu jums papasakoti.

— „Vienas berniukas smarkiai susibaravo su kitu ir pagaliaus nuo pastarojo gavo per žandą. Iniršęs ėjo jis namo, pasiryžęs sekančią dieną jam atkeršyti. Taip jam besėdint savo kambary ir bežiūrint į kaimynų namų stogus, ūmai dingtelėjo jo galvon mintis, kas būtų, jeigu aš su juo susitaikčiau ir visą kaltę ant savęs prisiimčiau? Bet ką pasakytų mano draugai? Išjuoktų jie mane, bailiu išvadintų. Bet argi aš nebūsiu didesnįs bails, jeigu aš dabar gėdyčiaus jų pašėpimų ir nedrįsčiau daryti tą, ko norėčiau?“

Ir štai jis išėjo į tikrąjį kelią, vedantį į šviesų tikros kilnybės kraštą, kur jis iki

šiol nežinojo kokį krypsnį imti. Ir jam sutvaksėjo širdis, it didžiam atidengėjui. Greit jis pašoko, nuvyko pas aną draugą ir nustebusiam sako: „Tau nuostabu tur būt, kad aš ateinu. Ir man irgi nuostabu iš savęs. Bet aš visu nuoširdumu prašau tavęs atleisti man, kad aš šiandien taip tave buvau suezinęs, kad tu mane net mušai“. Tada kitas susijaudinęs mikčiojo: „Tai aš kaltas, nepyk ant manęs!“ Ir keletas akimirksnių jautėsi giliausia tyla kambary, abu viens į kitą žiūrėjo susijudinę, lyg gėdytųsi viens kito, kad juodu geresnį kelią atrado, negu kumščiotis ir baltąjuoti viens prieš kitą. Padavė tada sau rankas, paskui žaidė, apžiūrėjo knygas taip iškilmingai, lyg būtų pergyvenę kaž ką labai didelio, kilnaus. Ir vakare žvalgas linksma širdimi ėjo namo. Aš tikiu, kad jis turėjo nemažiau pakeltą ūpą, kaip Stanley (sk. Stėnli), atradęs kelią per tamsią žemės dalį.

Mž.

Skautai vasaros metu.

Ateina graži vasara mums, o skautams tikri dausai. Jiems ypač reikės budėti ir savo budėjimu duoti pavyzdį apsnūdusiems broliams.

Skautas vasaros metu, ypač sodžiuoj, privalės keltis gaidikstį ir nežinoti, kas tai yra ranžymos, tingėjimas, blogas ūpas. Skautas privalo savo tėvams, broliams ir seserims padėti ūkyj, visur būti pirmoj vietoj ir visokio darbo priešakyj. Skautas privalės pratinti savo kaimynus sodiečius prie tvarkos ir švaros namie, ūkyj, prie knygos, laikraščių, dorų pasilinksminimų ir ilsėjimos.

Skautas privalo save paskelbti degtinės, tabokos, kortų ir piktžodžiavimo priešininku. Jis privalo būti it vilkas tarp girtuokliaujančių — tuoj juos išvaikyti, nuraudyti, perskirti, atkalbėti nuo vartojimo baurių nuodų, nukreipti žmones į blaivybės ir doros kelią. Jis privalo būti neapkenčiamas smuklininkų, ištvirkėlių ir tinginių, užtat mylimas dorų ir darbščių žmonių, motinų, skaisčių mergelių ir vaikinių. Skautai privalo sodžiuoj skleisti savo organizacijos

idėją, steigti tenai skautų skyrius, kelti iš miego jaunuomenę. Kiekvienam sodžiuų teesie skautų kuopelė!

Be veikimo sodžiuje skautai taip pat privalo sunaudoti vasarą, kad kuo daugiau save užgrūdinti, išauklėti ir išlavinti.

Skautų obalsis privalo būti — nuolatai budėti ir veikti į gerąsias puses ir daryti gyvenimą kaip sau taip ir kitiems laimingu, įdomiu ir tikslingu. Kiekvienas skautas žino, kad sportas lyg duoda žinomą laimės dalį žmogui. Sportą jie privalo skleisti tarp sodiečių, o ir patys jo neužleisti. Skautai! Visi jūs privalote atlikti mažesnę ar didesnę kelionę po Lietuvą ar tai pėsti ar dviračiais. Pažinkite savo kraštą, veskite užrašus, užrašinėkite žmonių pavadinimus, dainas, imkite fotografijas nuo gražių vietų, pieškite, darykite geografijos, etnologijos užrašus ir istorijos pastabas; rinkite medžiagą savo krašto pažinimui, skleiskite meilę prie savo krašto. Bekeliaudami skautai daug galėtų paskleisti idėjų sodiečių tarpe ir suteikti jiems geresnės dvasios ir ūpo.

Be paprasto sporto ir visokio mankštinimos patarčiau skautams atkreipti dėmesį į du lyg sporto ir gyvenimo dalykus, būtent jodinėjimą ir apsiėjimą su vandeniu. Rods, niekis, bet svarbūs dalykai.

Retai kas mūsų moka gerai jodinėti, už tai daug esti nelaimingų atsitikimų, kad arklys užmuša ar pritrenkia žmogų. Irgi kiek tai žmonių paskęsta kasmet mūsų ežeruose ir upėse ir vis dėlto, kad mūsų jaunuomenė nėra išmokinta iš mažens plaukti, nebijoti vandens ir gelbėti skęstančius. Užtat skautai gavę kur atitinkamų instruktorių ir žinovų patys privalo gerai išsimokinti ant arklio jodinėti ir su juo apseiti, taipogi vandenį plaukti, nebijoti vandens gilybių ir sukurių, o paskui būti mokytojais-instruktoriais jaunuomenės toje srityje ir visokiuose naudinguose sportuose ir gyvenimo budėjime.

J Rimkus.

Fotografija (fotografavimas).

Nežiūrint į tai, kad fotografija yra vienas iš didžiausių XIX amžiaus išradimas daug žmonių neturi jokio supratimo apie

ją. Ypatingai reikia žinoti skautui tas dalykas, kaip medžiotojui fotografijos aparatu. Taigi čia trumpai pasistengsiu išdėstyti apie fotografavimą, paliesdamas kaip praktiką taip ir teoriją.

Fotografija yra tai būdas užlaikyti paveikslus ant popierio, stiklo ir ant kit. medžiagos, gaunamus kameroj-obskuroj*). Žodis fotografija susideda iš dviejų graikiškų žodžių: foto — šviesa ir grafo — rašyti.

Jos išradėjas francūzas Dageris, gimęs 1787 m. 18 lapkričio Kormeilio kaime netoli Aršanteilio ant kranto Šenos, be galo gražioje apylinkėse, kas tur būt ir daug veikė į jo pasirinkimą prie dailės kaip specialybės.

Fotografija įtaisyta ant tokio principo, kad kai kurios medžiagos maino savo spalvą nuo šviesos. Tos ypatybės geriausiai apsisireiškia chloriniame sidabre ir kitose sidabro druskose. Chlorinis sidabras yra baltos spalvos druska, kuri nuo kai kurių šviesos šaltinių (elektros, lampų ir kt.) chemiškai susiskaido į chlorą ir į smulkiai išsiskirsčiusį sidabrą, kuris tokiame stovyje yra juodas. Jeigu vietoj matinio stiklo kameroj-obskuroj pastatysime popierį turintį savyje chlorinį sidabrą, tai atsimušęs vaizdas apšvies popierį nevienodai ir tose vietose, kur šviesos spindulių nukris daugiau ten chlorinis sidabras susiskaidys labiau ir tos vietos pasidarys tamsiomis, o kur šviesos spindulių nukris mažai ten chlorinis sidabras nesusiskaidys ir tos vietos liks baltomis. Tokiu būdu, palaikius kameroj-obskuroj šitokį popierį šviesioje dienoje kelias minutes gauname jame išorinį vaizdą su tokiu skirtumu, kad apšviestas vietas gauname tamsiomis, o tamsias vietas gauname šviesiomis. Toks vaizdas vadinasi *negatvas*. Bet gautasis vaizdas negeras tuo, kad jis nuo šviesos pranyks, nes baltose vaizdo vietose yra chlorinis sidabras, kuris nuo šviesos susiskaidys ir tos vietos pasidarys juodomis. Tokiu būdu visas popieris pasidarys juodas. Kad to neatsitiktų vaizdą reikia užtvirtinti pašalinant nereikalingą chlorinį sidabrą, kuris

*) Kamera-obskura yra tai dėžė, kurioje priešakinėje sienoje yra įdėtas padidinamas stiklas, o vietoj užpakalinės įdėtas matinis (nepermatomas) stiklas, kuriame, nustačius gerai dėžę, atsimuša atbulai išoriniai vaizdai.

tirpsta tiktai amoniake, giposulfito ir ciano kalio tirpiniuose. Paėmus vieną iš jų, geriausiai, giposulfito tirpinį (ant stiklinės vandens 50 gr. giposulfito) mes jame mirkome kelias minutes vaizdą, kurį norime užtvirtinti. Po to išplauname vandenyje ir išdžioviname. Toks vaizdas jau nuo šviesos nepranyks.

Negativą patogiau gauti ant stiklo. Stiklai yra 2 rūšių: kolodininiai ir bromoželatininiai. Pirmieji jau beveik nevartojami. Antrieji yra tai stiklai aplieti želatinu, turinčiu savyje brominį sidabrą. Tokie stiklai vadinasi fotografijos plokštelėmis. Jos labai jautrios, kartais užtenka net labai mažos dalies sekundės šviesos, kad gauti jose vaizdą. Be to iš nufotografuoto stiklo galima gauti ant fotografijos popierio, kiek norime tokių pat *tikrų* vaizdų, vadinamų *pozitivais*.

Fotografuoti galima momentaliai ir nemomentaliai. Momentaliai fotografuojama tuomet, jeigu turime reikalą su judančiais daiktais. Pav., jei norime nufotografuoti einantį žmogų, bėgantį arklį ir tt. Šiaip gi nejudančius daiktus fotografuojama ne momentaliai. Momentaliai nufotografuoti užtenka labai mažos dalies sekundės. Užtat jeigu pluokštelės nelabai jautrios momentaliai fotografuoti netinka. Fotografuojant momentaliai stiklas laikomas atidarytas nevienodai, žiūrint, kokios yra aplinkybės.

Nufotografuotą pluokštelę išima iš kasetės prie raudonos šviesos. Pluokštelėje nematyti nieko, ją reikia praiškinti. „Aiškintojas“ būna kelių rūšių tankiausiai vartojamas kristalų (druskos) pavidale, kuris parduodamas stikliniuose vamzdeliuose. Tuos kristalus ištirpina vandenyje. Norint praiškinti stiklą turime jį mirkyti „aiškintojame“ tiek laiko, kol nepasirodys iš vienos pusės *aiškiai* vaizdas.

Vaizdai atsiradus stiklą išima, išplaua ir užtvirtina mirkant giposulfito tirpinyje (50 gr. ant stiklinės vandens) tiek laiko, kol iš antros stiklo pusės pranyks baltumas. Po to, stiklą išdžiovinama ir gauname negativą.

Pozitivai gali būti ant chlorinio sidabro ar ant brominio sidabro atviručių.

Norint gauti pozitivą ant chlor. sidabro atvirutės ant jos uždeda negativą, įdeda į tam tikrus romelius ir išstato prieš saulę. Atsiradus vaizdai atvirutėje, nuima nuo jos stiklą, mirko giposulfite kelias minutes ir išdžiovinama.

Brominio sidabro atvirutė jautresnė, todėl ant jos negativą uždeda prie raudonos šviesos ir įleidžia ant sek. saulės ar elektros šviesą. Paskiau taip, kaip ir stiklą praiškina, užtvirtina ir išdžiovinama. Ant chlor. sidabro atvirutės vaizdus gauname — rudus, ant brominio sidabro atviručių — juodus.

Norint, kad fotografija išeitų gera, kaip stiklus taip ir brominio sidabro atvirutes prie išdirbimo reikia saugoti nuo šviesos išskyrus raudoną, nes įleidus šviesą ant pluokštelės ar ant brominio sidabro atvirutės nors trumpam laikui galima sugadinti.

Štai trumpai praiškinu apie fotografiją, dabar praiškinsiu, kaip pačiam galima padaryti fotografijos pluokšteles, fotografijos ir atvirutes žinoma, pluokštelės ir atvirutės neišeis labai jautrios, bet esant prityrusiam gamintojui jos išeina gana geros.

Kaip pačiam padaryti fotografijos pluokšteles, ir atvirutes.

a). Kaip padaryti fotografijos pluokštelės.

Tirpina vandenyje želatiną ir gr. brominio natro. Paskiau įpila gr. pragaro akmens (azoto rūgšt. sidabras). Įvyksta cheminė reakcija, želatinoj pasidaro brominis sidabras. Su tuo tirpiniu aplieja reikalingo didumo stiklą. (Geriausiai imti stiklą nuo buvusios plokštelės). Taip gauname fotografijos pluokštelę kurią džiovinama kelias savaites (Visą tai daro prie raudonos šviesos, o džiovinama apsoliutėj tamsumoj).

b). Chlorinio sidabro atvirutės daromos taip:

Tirpina vandenyje gr. valgomosios druskos ir kitame inde gr. pragaro akmens. Paima pašto atvirutę, pirmiau mirko valgomosios druskos tirpinyje, išdžiovinama ir vėl mirko pragaro akmens tirpinyje. Po to išdžiovinama apsoliutėj tamsumoj.

Brominio sidabro atvirutės daromos taip kaip ir chlorinio sidabro su tokiuo skirtumu, kad vietoj valgomosios druskos tirpinio ima broninio natro tirpinį.

L6.

Siauliai
19. I.IV. 23.

2. Reikia vieną degtuką labai atsargiai suskaldyt išilgai kaip norint du, tris net ir keturis sykius. Žinoma, reikia turėti aštrų peilį, kad ne nesutrupinus degtuko galvelę.

3. Sukryžiuoti lazdi ir padaryti dauginimo ženklą, rymiškai bus dešimt. (X).

Atsakymai į uždavinius.

1. Reikia taip pernerti per guziko skylutes siūlą, jog susidarius iš antros pusės keliems galams galima būtų juos surišti į vieną mazgą, o paskui už mazgo prisegt prie rūbų.

Draugininkams.

Draugovės, kurioms yra nusiūstj laikraščiai ir dar iki šio laiko neužsimokėjusios, prašoma pinigų atsiūsti iki š. m. birželio 24 d., kitaip atsivežti su savim važiuojant į iškylą Kaunan. *Red.*

Laiškas į draugininkus, skiltininkus ir skautus

Atėjus vasaros atostogoms ir visiems mums išsiskirsčius į provinciją, tenka draugovių darbą laikinai sustabdyti ir palikti jį kol kas vietoj.

Žinoma, geriausias skautams veikimo metas, tai vasara. Ištiesų skautams, tai tikri dausai, bet tas pritaikinama ne pas mus Lietuvoj.

Iš mūsų daugiausiai visi provincialai; visi važiuojame į kaimus, į savo tėviškę ir padedam tenai savo tėvams, broliams, ūkyj ir šiaip darbe. Bet yra ir tenai laikas, kurį galėtumėm sunaudoti savo tikslams.

Yra sekmadieniai, yra šventadieniai, kuriuos mes turime sunaudoti savo idėjos skleidimui.

Mūsų užduotis be galo didelė. Prieš mus yra be galo didelė dirva, kuri yra apsėta blogais grūdais, blogomis sėklomis. Ir štai mums reikia tą dirvą, kuri apsėta blogais grūdais vėl išart, išakėt ir apsėt *geromis sėklomis*. O tai ne vienos sekundės,

ne vienos valandos ir ne vienos dienos darbas! Jis yra amžinas Kaimo jaunomenėje (nekalbėsime jau apie miesto) rasime įvairių blogų ydų; nedorybė, rūkymas, o ką jau bekalbėti apie gėrimą, (alkoholį). Tai vis padermės žudymo žmogaus dvasinės pusės nepalikdami, žinoma, ir kūno. Bet reikia turėti omeny, kad tai ateinančia karta. O ko gi mes dabar galime laukti iš tos paleistuvaujančios, alkoholy paskendusios kartos? O gi išsigimimo mūsų tautos, pražūtį mūsų visai tautai.

O pagaliaus, kuo gi pakelsime savo Lietuvos kultūrą? Ar gal pasistatę buteliuką ir praradę savo skaistybę? Ne, tuo mes savo Lietuvos kultūrą nepakelsime. Tai kas gi pagalios pasilieka daryti, ar skęsti tame alkoholy, tame purvyne, ar matyt savo tautą ir save stovint tarpe dorybės ir blaivybės pamatų. Tai man jau rodos, geriau būtų išsirinkti sau antrą kelią, nes mes tuo atrasime žmonijai ir sau laimę!

O mums skautams kaip tik yra toks tikslas kovoti prieš tas ydas, nešvarumus ir skleisti tarp augančios jaunuomenės dorybės ir blaivybės lapelius. Tai šit, kame visas *uždavinys!*

Dabar štai vasara ir mes pasklydę ir išsiskirstę po visuomenę *privalome* skleisti mūsų ideją.

Užimkime sekmadieniais kaimo jaunuomenę sportiniais žaislais gimnastika, skaitymu gerų knygų, pasakojimu ką nors iš skautybės, tokiu būdu, kad kaip nors patraukti juos nuo to purvyno, nuo įvairaus blogo turinio „vakaruškų“, bergždžių šokių (nes abejoju, *taip bešokdami*, kad neprarastumėm mūsų tautos kultūrą) ir tt. Tai dabar matote patys kokia dirva, tik dirbime ir nenukrypame nuo savo uždavinių.

Draugininkai, skiltininkai ir skautai! Ant jūsų pečių guli ta našta, ir žinokite, jog mums reikės atsakyti prieš visuomenę, prieš tautą.

Nereikia būti tokiais egoistais, kad tiktai pačiam lavintis, o apie kitą nieko ir nemąstyt, bet reikia atsimint, kad skautas pirmoj vietoj stato kitus, o antroj pats save. Tad darban! Be atograižų!

Draugininkai, skiltininkai ir skautai susirašinėkime tarp savęs, dalykimės žiniomis, medžiaga, savo veikimu, pasekmes tarpe kaimo jaunuomenės, kaip sutvarkėte kaimo būrelius, koku būdu sujdomavot juos ir ką veikiat?

Visa tai prašyčiau susirašinėti su kitais draugininkais, o taipogi neužmiršti ir manęs, už ką begalo būsiu dėkingas šir paršiusiam laišką pasistengsiu būtinai atsakyti.

Šiaulių XIII dr-vės draugin. Ig. Tamošauskas.

Antrašas redakcijos.

Skautų kronika.

— Lietuvių Skautų Kuopa Rygoje. Latvijos Skautų centralinė valdyba suteikė grupę Rygos lietuvių skautų leidimą kurti lietuvių skautų kuopą. Gegužės 22 d. įvyko kuopos steigimas.

(„Laisvė“).

— Gegužės 26 d. š. m. XII Šiaulių Skautų dr-vės buvo daroma iškyla į Kairių pušyną (7 kil. nuo Šiaulių).

Iškyla tęsėsi dvi dieni 26—27 geg. per naktį. Laikas sunaudotas kuo geriausiai.

Pirmučiausiai išsirinkta stovyklos vieta, pastatyta palapinė, paskui įvairūs skautiški žaislai sulig programos. Tai viskas taip sujdomavo skautus, jog ir nepasijuto, kad netoli jau vakaras.

Nakties metu susitarę iš Šiaulių keli asmens darė mėginimą padaryti užpuolimą ant stovyklos ir ką nors pavogt iš daiktų, bet dėka budėtojų geru išskirstymu ir stropiu budėjimu priešininkai buvo paimti nelaisvėn ir užpuolimas buvo likviduotas.

Taip visą naktį skautams ir neteko užmerkti akių. Ir tik išaušus apie 4 val. ryto visi išsiskirstė į savo vietas...

5 val. vak. surinkę savo daiktus ir apvalę stovyklos vietą, skautai traukė namo.

Dėka Kairių miestelio klebonui kun. Auguliui skautai labai dažnai atsilanko į Kairius ir tenai ypatingai jaučiasi gerai, laisvai kaip namie.

Už tokį nuoširdumą Šiaulių skautai gerb. kun. Auguliui taria širdingą ačiū.

Lapinas.

— Šiaulių Skautų XIII Draugovė įvyko kai kurios permalos pareigose. Buvusiojo draugininko pareigas eina draugininkas Ignas Tamošauskas, adjutantas vyr. skiltininkas Ildefonsas Stanevičius.

— Gegužės 31 d. atvažiavęs Dorpato universiteto prof. p. Ernitz surengė Šiaulių skautams paskaitą rusų kalboj. Paskaitos tema buvo: „Trumpa apžvalga į kūno kultūrą ir alkoholio kenksmingumas“. Skautai paskaita buvo užganėdinti ir p. Ernitz'ui yra be galo dėkingi už tokį skautams patarnavimą.

FIZINIS AUKLĖJIMAS.

Grupinė mankšta.

(Sekant Lund'u ir k.).

(taša Nr. 3).

Grupinę mankštą iškelmėms galima pajvairinti judėsiams su lazdomis ir vėliavomis.

C.

Lazdų ilgis turi būti apie 1 metrą, o storis apie 2, 2¹/₂ centimetrų.

Dalyviai šitai mankštos rūšiai turi būti išrikiuoti kaip gimnastikos pamokon.

I.

1. Lazdą pirmyn, įtupstas dešinė koją į dešinę.

Pastaba: koją pakelia pirmyn atstu nuo kitos 3 pėdas kojos bei pirštų kryptimi ir sulenktą kely. Kūno svarumas pryšakinėj kojų visus judėjimus daroma su praskėstom letenom lig tiesaus kampo.

2. Sukinys kairėn ištiesiant kojas, lazdą kelti už galvos (alkūnės atgal).

3. Lazdą į viršų, atsiklaupti dešiniuoju keliu.

4. Į padėtį ramiai pristatant dešinę koją.

II.

1. Lazdą į viršų, dešinė koją žingsni pirmyn, kairė lieka vietoje ir remiasi kojos pirštais.

2. Atsiklaupti kairiuoju keliu, lazdą už galvos.

3. Iš tos pat padėties, lazdą žemyn prie dešinės kojos (liemenį nelenkti pirmyn).

4. Atsistoti į padėtį ramiai.

Kiekvienas šitą mankštumą darytinus nuo 4–8 kartų. Po kiekvieno atskiros judėsio daryti pauzą skaitant (du, tris). Judėjimus daro visi vienu kartu.

D

Kiekvienoj rankoj laikoma po viena tautinė vėliavėlė ant neilgo koto. Dalyviai surikiuoti gimnastikai.

I.

1. Rankas į šalis, kairia koja įtupstas, kairė.

2. Sukinys dešinėn, tiesiant rankas pirmyn, (kairę ranką tiesi pirmyn, iškeliant į viršų).

3. Rankas į viršų, atsiklaupti kairiuoju keliu.

4. Į padėtį ramiai.

II

1. Dešinę ranką į viršų, kairę į šoną, įtupstas į dešinę.

2. Rankas atgal, pasisukant tiesiom kojom kairėn.

3. Rankas į šalis, sulenkiant kairiąją koją kely, nulenkti liemenį pirmyn.

4. Į padėtį ramiai.

Parašė Karolis Dineika.

(Gajlas).

Atostogaujančių sportininkų darbai.

Netrukus besimokinantį jaunimą grįš į gimtąsias bakūzes. Atostogų metas bus galima praversti įvairiarūšiam darbui, na, kad ir *poulsiu*; žinoma, racionaliam, kurs ta sąlyga yra ne menkesnės svarbos už racionalų darbą. Fiziniai besilavinę gerai mane supras ir laisvalaikį pravers fiziniam ūkio darbui tyram ore ir žaidimam bei gimnastikai. Reikia žinoti, kad vasarą intensyviau plėtojasi žmogaus fizinė prigimtis ir ypač jaunimui tai reikia tinkamai sunaudoti. Neprotinga būtų sportininkui pamiršti ir proto lavinimas, nes atletas, tikrojo to žodžio prasmė, turi būti vienodai išlavintas ir dvasiniai ir kūninai.

Savo fizinės prigimties stiprinimui sportininkai vasarą tesunaudoja ypač saulės ir vandens veiksmą į odą ir visą organizmą. Saulės tynės ir apsplovimai vandeny, žaidimai (futbolas kuomažiausja) ir

ūkio darbas, greta prisiskaitymų ir vaikščiavimo gamtoje, — štai visa programa vasarai. Apie apsiplovimus vandeniu ir masažą rasite „Saulėtose pramogose“, kurias galima gauti L. G. ir Sporto Federacijos „Vytauto“ skyriuj Šiauliuose. Kai dėl saulės tyinių, tai geriausia bus kasdien bent 5—20 minučių nuogam pabūti saulės atakaitoj (užuovėjoj) vienodai kepinant visą kūną. Saulės tynę reikia užbaigti apsiplovimu vandeniu ir masažu.

Be odos grūdinimo, reikia stiprinti plaučius kvėpavimo gimnastika tyrame ore. Į dieną bent 2—3 sykius pravartu gamtoje giliai kvėpuoti pakeliant rankas į šalis ir bent kiek išsilenkiant nugaroj ir atlošiant galvą. Kvėpuoti per nosį ir visais plaučiais, bet be prievartos. Kvėpavimai darytini kaskart nuo 5—10 kartų.

Galop kiekvienas sportininkas—mokinys turi stengtis ypač susiprinti nugaros ir pilvo raumens. Nugaros raumenis stiprina įvairūs atšilošimai ir rankų lenkimai pirmyn, į viršų, atgal. Pilvo raumenis minklina kojų lavinimai iš gulimosios padėties ir k. (žiūr. Pavienio gimnastika „Saulėtose pramogose“).

Tai tiek bent turėtų rūpintis mokinys-sportininkas apie save. Bet jo rūpesčiai turi būti ir platesni. Jo uždavinys pamokyti kaimo jaunimą tinkamai sunaudoti poilsį. Geriausia būtų vietoje įkurti Liet. Gimnastikos ir Sporto Federacijos skyrių. Bent 5 žmones subūrus jau ir tolimesnis organizacinis darbas eitų žymiai sklandžiau. Kaip L. G. ir Sp. Federacijos skyrius įkurti rasite jau minėtose „Saulėtose Pramogose“. Tolimesni nurodymai yra „Sargybos“ 6 Nr. Šis uždavinys yra labai didelės svarbos. Mūsų tauta fiziniai smulkėja ir tatai mes turime suturėti, tai mūsų pareiga. Per sportą mes sustiprinsim kaimo jaunimo valią ir atpratinsim nuo savęs žudymo alkoholiu, taboku ir paleistuvavimu. Be to, išmokinsim daboti savo kūno švarumo, kvėpuoti ir dieną ir naktį tik švariu oru ir tt. Vienu žodžiu, atidarysim mūsų broliam ir sesėm visai naują gyvenimo džiaugsmo šaltinį. Paliksime jų gyvenimo pavasariui kaitrios tarpusavio bendravimo nuotaikos, kuri ilgai gaivins jų apsnudusias dvasines pajėgas ir stiprins iniciatyvą, veiklumą ir savistovumą

Karolis Dineika

Literatūra kūno ir dvasios kultūros klausimais.

1. **Dineikos Kar.**, Kūno lavinimo klausimas Lietuvoj. 1620 m., 30 cn.
2. **Dineikos Kar.**, Saulėtos pramogos, 1922 m., 15 cn.
3. **Dineikos Karolio**, Kelitautiniai žaidimai. 1923.
4. **Dineikos K.** Krepšiasvydis, 1922, 30 cn.
5. **Dineikos Karolio**, Ideali kūno kultūra lietuvių tautai, „Mūsų Žinyno“ 8, 9 ir 11 Nr, 1922—1923 m., 13 litų.
6. **Ereto Juozo**, Kumščiasvydis. 1922 m 30 cn.
7. **Ereto Juozo**, Kumščiasvydis ir muštukas (Spaudoje).
8. **Dineikos Kar.** ir **J. Ereto**, Lengvosios atletikos vadovėlis, 19.2, 1 litas.
9. **Orbelio R. A.**, Supratimo raktas, ir **Linkuvos Dėdės**, Gyvi akmenis, 1923 20 cn.

Išsirašyti galima adresu: Kaunas, Laisvės alėja 5, b' 1. L. G. ir Sporto Federacijos Centro Valdybai.

Redakcijos atsakai.

Juozui R-skui. Tamstos eilutė „Skautas“ redakcija neperžiūrėjo, ir neperžiūrės kol tamsta nesuteiksi redakcijai aiškia savo pavardę ir gyvenamosios vietos antrašą.

Kersakiui. Tamstos straipsnelį nepausdinsim. Persilpnas.

Amžiui. Gal būt Tamstos straipsnelis ir būtų įdomus, jeigu būtų gyviau parašytas. Pasistengkit dar sykį parašyt.

Skautui. Jūsų straipsnelių netalpinsim.

L6. Apie „Fotografiją“ gavome. Ačiū. dedame į šį Nr.

Visiems šelpusiems „Skautų Aido“ redakciją raštais, straipsniais ir t.t. tariame nuoširdų ačiū.

Redakcija.

*Leidžia Šiaulių Skautų XIII ir XIV draugovės.
Redaktorius: Ig. Tamošauskas.*

